

(třetí dějství)

III. 1. Identifikace místa a představení Naturálovy teorie – argumentace

Na scénu přichází Kamil s Naturálem. Kamil se zamyšleně rozhlíží a jde na nižším stupínku pomalu doprava, Naturál se zastaví asi ve třetině a obdivuje svoji muskulaturu.

Kamil (ohlíží se): „To bylo o fous.“ *k Naturálovi* „No, teď je řada na tobě. Snaž se být trochu víc k užítku.“

Naturál doposud zaujat sám sebou náhle zbystří, jako by si teprve uvědomil, že se k němu mluví, a věnuje Kamilovi poťouchlý úsměv.

Kamil *přijde na konec pódia, k divákům*: „Myslím, že jsme teď někde jinde. *Jde dozadu, kde budou nějaké kulisy Francie.* Tohle přece není Řím.“

Naturál (nadechne se, *k divákům*): „Ó né. Tohle je Francie. Tu bych poznal kdekoliv. Země vína, zpěvu... žen.“ *Usměje se na některé divačky.*

Kamil (nenadšeně): „Francie. No fajn. Tak jdeme na to.“ *Jde dopředu k divákům.*

Naturál (vyzývavě k němu přistoupí; *buď svůdně nebo s předstíranou nechápavostí*): „A na co přesně, mon ami?“

Kamil (nevzrušen jej zarazí rukou *a poodstoupí od něj doprava*): „Máš mi říkat, co je dobré. Tak do toho. Osviť mě.“ *Záloží ruce na prsou a ostentativně čeká.*

Naturál: *Zleva.* „A copak to není jasné, můj drahý příteli?“ *jak mluví, tak obletuje Kamila, jenž se ho všemožně snaží zbavit* *Obejde Kamila, zprava:* „Příroda sama nám říká, co po nás chce. Volá na nás a my ji nemůžeme neslyšet. *Jde dále doprava, přesvědčuje diváky.* Někteří to nazývají hřichem, ale skutečný hřich by bylo nepodvolit se. *Nakloní se k divákům v 1. řadě.* A na ty, kdo se podvolí, čeká odměna – v rozkoši – *luskne prsty.* *Vrací se ke Kamilovi, vezme jej kolem ramen.* To, můj milovaný příteli, je skutečné dobro.“

Kamil *odstoupí od něj*: „S tebou asi taky není všechno úplně v pořádku, co?“ *povzdychne a rezignuje, spustí ruce* „No, aspoň nemáš maňaska.“

Naturál *suverénně*: „Věř mi. *Sepne ruce.* Dokážu ti, že co je *gesto otevřenosti k divákům* ve světě správné, musí být především --- správně cítit.“

Kamil *natočí se k němu, spojí ruce za zády*: „Jen do toho. Dokazuj.“

Naturál se lišácky usměje, ulízne si vlasy.

Kamil (dodá, *aniž by dal najevo obavu*): „Na někom, kdo nejsem já, buď tak laskav.“

Naturál *s hranou prostomyslností*: „Nikdo jiný tu není.“

Kamil *stejně hraně se rozhlíží a vyhlíží*: „Neboj, on se někdo brzy ukáže.“

III. 2. Seznámení s potenciální příjemkyní dobrodiní – děj

Eluáz (ze zákulisí, velmi procítěně, zklamaně): „Pierre, ach můj Pierre!“

Kamil rozhodí rukama stylem já-jsem-to-říkal a ustoupí do pozadí, na scénu vběhne Eluáz s dopisem v ruce. Zastaví se hned na kraji, otočí se čelem do levého zadního rohu, tj. zády šikmo k divákům, čte dopis.

Eluáz (vzlyká, vyčítavě, rozzlobeně): „Pierre! Jak jsi to mohl udělat!“ Šokovaně spustí ruku s dopisem, pomalu se otočí k divákům, popojde asi do třetiny šířky a sedne si na stupínek nebo něco jiného, dá hlavu do dlaní..

Naturál od začátku si ji vlně a se zalíbením prohlíží, sedící ji obchází: „Ta je... naznačí ženské tvary nádherná.“ Heloisa vztekle odhodí dopis.

Eluáz si sedne a vzlyká. Kamil kolem ní obchází a zvědavě si ji prohlíží.

Kamil: „Slečna má, zdá se, nějaký problém. Tak to by od nás bylo pěkné, kdybychom jí pomohli, co říkáš?“

Naturál se chystá kleknout si před Eluáz a spustit emocionální ohňostroj, Kamil jej ale zadržuje.

Kamil: „Já sám. Bylo by celkem kontraproduktivní, kdyby utekla.“ významně pohlédne na Naturála „S křikem.“

Naturál naznačí, že má Kamil volnou ruku. Kamil lehce zaklepe Eluáz na rameno.

Kamil: „Promiňte... Éé... Ahoj! Totiž... Víte... Nemohl jsem si nevšimnout, že tu pláčete a... stalo se něco?“

Eluáz propukne v mohutný pláč. Naturál se posměšně ušklíbne.

Kamil (snaží se): „Slečno, neplačte! Já vám musím pomoci, jinak půjdu do pekla!“

Naturál (posměšně): „To je Romeo.“

Kamil (dosti surově): „No tak, slečno, neřvi!“

Naturál (ujímá se situace): „Jestli dovolíš, zlatko.“

Naturál (pokleká k Eluáz): „Má drahá, i mužné srdce mé puká a duše se rmoutí vida vaše krásné oči prolévat tak hořké slzy.“

Eluáz se utiší, nechá se Naturálem chytnout za ruku a vstává; spolu poodcházejí.

Naturál: „Již není však třeba setrvati v zármutku, neb vězte, že vás do svých citlivých rukou ujímá kavalír, jenž si umanol rozehnat všech vašich chmur. Poctíte-li jej svou přízní, snad by vás mohl obnažit – totiž oblažit! – lehkou konverzací a vytříbenými způsoby. Dovolte mi vám představit...“

Kamil (rychle Eluáz podá ruku): „Kamila! Jsem Kamil.“

Eluáz (nejistě ji přijme): „Já jsem Eluáz.“

Naturál za jejími zády naléhavě gestikuluje Kamilovi, aby jí ruku políbil. Když se Eluáz otočí, zářivě se na ni usměje.

III. 3. Představení problému, jenž by mohl být odstraněn dobrodiním – popis

Naturál (rozplývá se): „Eluáz! Božské jméno! Jak rosa nad ránem! Jak blankyt na nebi! Jak jemný zpěv hrdliččin zval ku lásce hlas, kde borový zaváněl Máj!“

Kamil: „Nevšímejte si ho, je to pošuk. Tak – proč vlastně pláčete?“

Eluáz (už zase natahuje): „To... Pierre! Můj Pierre! Čtěte.“

Eluáz podává Kamilovi dopis, Kamil se neurvalým tónem pouští do čtení.

Kamil (čte): „Drahá holubičko... No tak to nevypadá tak zle.“

Eluáz: „Čtěte dál.“

Kamil (čte dál): „... mezi námi je konec. Aha. Miluji tě a tak dále, ale tvůj strýček slíbil, že jestli nás ještě někdy uvidí spolu, tak mi... no to se nehodí.“

Eluáz: „Hulvát!“

Kamil (pokračuje ve čtení): „Vymyslel jsem to takto – já zůstanu v našem domě se služebnictvem a ty půjdeš jako řeholnice do kláštera v Aržen... Aržua... Arž... to se nedá přečíst! S láskou Pierre!“

Naturál (bere Kamilovi dopis a zahazuje jej): „Pierre je minulost, spanilá Eluáz! Kdo by se trápil pro takového vydřiducha.“

III. 4. V čem spočívá naturalistické řešení problému – argumentace

Kamil: „Na slovíčko. Omluvte nás, slečno.“

Odchází s Naturálem poněkud stranou.

Kamil: „Jen pro moji informaci, o co my se tu vlastně pokoušíme? Snažíme se jí vrátit jejího milého, správně? To je dobrá věc?“

Naturál: „Ale no tak. My se tu z milosti boží snažíme jejího milého nahradit.“

Kamil (nejistě): „A to je správně? Takhle ji využít.“

Naturál: „Božítku. Vzpomeň si, co jsem ti před chvílí říkal o přírodě, o volání. Podívej, jak je pěknoučká.“

Oba kriticky zhodnotí smrkající Eluáz.

Kamil: „Já nevím. Na můj vkus trochu uřvaná.“

Naturál (zeširoka): „Srdce si žádá, co si srdce žádá.“

Kamil: „Jenže žádá si srdce zrovna ji?“

Naturál: „A žádá si srdce skončit v pekle?“

Kamil: „To si srdce nežádá. To si vůbec nežádá.“

Naturál: „Tak do toho.“

III. 5. Pokus o dobrý skutek – děj

Do značné míry se zde opakuje děj z III. 2.

III. 5. a. V Kamilově podání – děj

Naturál strčí Kamila na Eluáz, Kamil na ni málem upadne.

Kamil (nesměle): „Totiž... Dobrý den!“

Eluáz (jaksi zmateně): „Bonjour.“

Kamil (spěšně): „Bonjour! Bonjour... éé... uh... mademoiselle.“

Naturál (zuřivým šeptem napovídá): „Dál! Řekni jí, že je všechno v pořádku!“

Kamil: „Všechno je v pořádku!“

Naturál: „Rozved' to!“

Kamil: „Všechno je v pořádku... Víte?“

Eluáz (s nadějí na něj pohlédne): „Skutečně?“

Kamil: „No ano, fakt.“ *zoufale se ohlíží po Naturálovi*

Naturál: „Chytni ji za ruku!“

Kamil se vrátí pohledem k Eluáz, zkoumá, jak by ji nejlépe chytil za ruku, párkrát si to nanečisto zkusí. Křečovitě se na ni zasměje, chytne ji, poplácává ji po ruce.

Kamil (stále s křečovitým úsměvem k Naturálovi): „Připadám si jako debil.“

Naturál: „Jde ti to skvěle! Teď zkus trochu pohanit jejího milého.“

Kamil (k Eluáz): „Víte, ten váš Pierre... To je pěkná svině.“ Tohle k němu zase nesedí, když nedokázal přecíst Fulbertovu pohružku a když je takový stydlivý... To jak se od začátků chová, je spíš slabošské a zakřiknuté, než drsné, odvážné a vulgární. To by ostatně nepotřeboval rady od Naturála.

Eluáz se okamžitě pouští Kamila a znovu se dává do breku.

Naturál: „Ale s citem! Rychle, řekni jí něco pěkného.“

Kamil: „Jste krásná, Eluáz, miluji vás!“

Eluáz nepřestává brečet. Naturál už to nevydrží, vkládá se do toho.

III. 5. b. V Naturálově podání – děj

Naturál: „Ale ne, ty truhlíku, to je všechno úplně špatně. To musíš dělat jinak, lehce, něžně, vášnivě, jako... jako...“

Kamil (ironicky): „Rosa nad ránem?“

Naturál: „Přesně! Sleduj.“

Naturál: „Eluáz? Ó, Eluáz! Zapomeňte na Pierra. Není vás hoden. Ať si dál láme hlavu s tím, zda co růží zvou, i zváno jinak vonělo by stejně!“

Kamil (pohřebně): „Pane Bože.“

Naturál (prudce strhne Eluáz do popředí): „Eluáz? Ó, Eluáz!

Tak krásná jsi jako dětský sen
pod jižním nebem, avšak zůstává
otázkou, co je krása, jsou to jen,
nádherná ňadra, štíhlá postava...

Jak Naturál recituje, drží Eluáz před sebou čelem k publiku. Jakmile řekne „ňadra“, chytí ji za ňadra, jakmile „štíhlá postava“, chytne ji za zadek (u čehož obojího Eluáz mírně zapiští). Eluáz se sotva může vzpamatovat, Kamil ji ale od Naturála strhává, sám ji přitom drží poněkud neuctivě.

Kamil: „No vážně, co je s tebou špatně?!“

III. 6. Aplikace naturalistické morálky opět přivádí Kamila do kritické situace – dějový zvrát

Na scénu přicházejí Fulbertovi sluhové.

Asi se nepodaří dosáhnout stejného filosofického zvrácení děje jako s Galileem, tj. že by Kamil byl předmětem aplikace naturalistické morálky ze strany někoho jiného. Ale v tom případě by stejně bylo přesvědčivější, kdyby doplatil na povedenou vlastní aplikaci naturalismu. Tj. dějství by směřovalo k tomu, že se mu zdaří Heloisu (schválně jsem se díval na anglickou wiki – čte se to nejspíše[Elois]) pod Naturálovým vedením skutečně „přivést k dobru“ - a právě v tom sluhové.

První sluha: „Pustíš ji, zvrhlíku?!“

Druhý sluha: „To je on, co za ní pořád dolézá!“

První sluha: „Tak ty jí nedáš pokoj? Neřekl ti snad pan Fulbert co se stane, když tě u ní ještě někdy někdo nachytá?“

Kamil: „Pánové, to je omyl!“

Kamil si uvědomí, že Eluáz drží v náruči a pustí ji na zem.

Kamil: „To nejsem já, ten z dopisu, já jsem tady ve vší počestnosti!“

Naturál: „Cha!“

První sluha: „My tě varovali. My ti říkali, co se stane, když si nedáš pokoj.“ *sluhové vytahují velké nůžky*

Druhý sluha: „Říkali jsme ti to.“

Kamil naléhavě hledá zastání, ale nedostává se mu. Jak při zápase v ringu se v kruzích obchází s pochopy, kteří výhrůžně cvakají nůžkami.

Kamil (ukáže do nikam): „Hele, svatý Augustin!“

Sluhové (ohlédnou se): „Kde?“

Kamil neváhá a utíká. Druhý sluha se za ním rozbíhá, ale první jej zastavuje.

První sluha: „Nech ho běžet. Však on si ho pan Fulbert najde později.“

Sluhové odcházejí. Naturál se loučí s Eluáz, která zatím konečně vstala na nohy. Políbí ji ruku.

Naturál: „Au revoir, mademoiselle. Bylo mi potěšením.“

Naturál odejde ze scény. Opět se ovšem vrátí, přehodí si Eluáz přes rameno (či vezme do náruči) a neúčinně vzdorující ji unese pryč. Třetí dějství končí.